

De Vloekpsalm

Laten zijn dagen weinig zijn
en laat een ander zijn ambt nemen.
Laten zijn kinderen wezen worden
en laat zijn vrouw weduwe worden.

Laten zijn kinderen overal rondzwerven en bedelen
en ver van hun verwoeste *plaatsen voedsel* zoeken.
Laat de schuldeiser beslag leggen op al wat hij heeft,
en laten vreemden zijn arbeid plunderen.
Laat hij niemand hebben die *hem* goedertierenheid bewijst,
laat er niemand zijn die zijn wezen genadig is.
Laten zijn nakomelingen uitgeroeid worden,
laat hun naam uitgewist worden in de volgende generatie.

Goedemorgen welkom in de Tuindorp kerk. Staat dit echt in de Christelijke bijbel? Heeft historicus Maarten van Rossem dan gelijk en is die God van Israël een volstrekt merkwaardige God, waarbij jij je af moet vragen of je zo'n God wel zou willen of moeten dienen! En misschien heeft hij academisch gezien, van uit leiderschap, daar wel gelijk in. Maar God is misschien geen leider, maar eerder een herder en dan worden de zaken daardoor toch anders.

En hoe zit het met de kerk? Moet de kerk de mensen het vloeken afleren en er voor zorgen dat de gemeente leden braaf lid worden van de Bond tegen het vloeken, of moet de kerk de mensen vloeken aanleren, op bepaalde momenten en onder bepaalde voorwaarden? Het is in ieder geval van geen wonder dat dit binnen de christelijke traditie deze Psalm een pijnlijk onderwerp van gesprek is. Er wordt daarom bijna niet over gepreekt of uitgelegd. Wat moet je hier nu mee? Hoe kan je dit plaatsen in het geheel van de Bijbel? Het mag misschien een onchristelijke tekst lijken, het is in ieder geval wel een diep menselijke tekst.

In een Christelijke kliniek kregen mensen die getraumatiseerd waren door misbruik en mentale onderdrukking de opdracht om gedurende een aantal weken, 3 verschillende gebeden te bidden.

Voor elke dag een.

De eerste dag moesten ze God danken en lof prijzen voor al het goede wat ze ervaren hadden .

De tweede dag moesten ze God vragen om rust , en ruimte in hun bestaan en om vrede.

En de derde dag moesten ze God en iedereen, en de hele schepping verrot schelden voor het grote onrecht dat hun is aangedaan.

Of je deze gebeden nu meende of niet, dat doet er niet toe, maar je moest ze wel bidden, en vooral niet valsspelen.

Na verloop van twee ‘a drie weken werd aan de mensen gevraagd die aan dit experiment hadden meegedaan welk gebed hen het meest steun had gegeven. 90% procent van de mensen zei dat het gebed waar in zij iedereen verrot gescholden hadden, soms inclusief God, als beste had ervaren.

Het had hun goed gedaan om even stoom af te blazen en de druk van de ketel te laten , waardoor zij weer op adem konden komen.

Als kind werd zij, en het gezin waar zij opgroeide, door haar vader geterroriseerd . Ieder vorm van zelfrespect werd de grond in getrapt. Vernederingen, zowel mentaal als fysiek maakte haar tot een wrak. Zo zeer zelfs dat zelfbeschadiging en overmatig drank gebruik nodig waren om op deze manier te overleven.

Gevoel van eigenwaarde had ze niet meer. De enige manier om te overleven was door te buigen voor het onrecht dat haar voortdurend werd aan gedaan. Zij had zich zelf volledig weggecijferd, waardoor er niets mee over was van haar eigenwaarde en integriteit.

Haar gevoel van eigen waarde hing niet langer meer af van wat zij vond of wie zij was. dat had zij immers nooit geleerd. Wat zij aangeleerd had was een gedrag waardoor zij gewaardeerd werd door haar omgeving.

Hierdoor was zij slaaf geworden van dat wat haar omgeving van haar verwachtte , en niet wat of zij zelf vond of waar zij zelf achter kon staan. Formeel gezien voldeed ze aan alle verwachtingen, het ontbrak alleen aan inhoud, het kwam niet meer uit haar zelf, maar was opgelegd door haar omgeving.

En naar mate de tijd verder ging nam de zelfverloochening steeds grotere vormen aan en daar mee ook het uitdelen van pakjes en cadeautjes om haar omgeving te bedienen en te behagen.

Om die machtsstrijd met je zelf en de ander te door breken is het wel goed om Psalm 109 te bidden.

Op deze wijze scheld jij je als het ware vrij van de gevangenschap waar in jij je zelf door allerlei omstandigheden hebt gemanoeuvreerd .

En met het bidden van dit gebed sloop je als het ware het oude leven van je , waarin je eigenlijk niet bestaan kan. Dan keer je als het ware terug zoals in het Genesis verhaal te lezen valt , toen de aarde woest en leeg was. Dan sta je aan het begin van een nieuwe schepping van een nieuw leven dat je helemaal opnieuw moet opbouwen.

Wanneer je dit gebed bidt om je vijand daadwerkelijk te vernietigen dan kun je dit gebed beter niet bidden. Daar is dit gebed eigenlijk niet voor bedoeld.

Het gaat er uiteindelijk om dat de verhoudingen weer in een juiste balans komen.

Wat er moet gebeuren is dat je je vijand weer tot je tegenstander maakt. En wanneer je weer op gelijke hoogte staat met je tegenstander dan kun je met elkaar praten op basis van gelijkwaardigheid om zo inhoudelijk tot een oplossing te komen.

Abel Hertzberg die zelf in de oorlog het concentratie kamp heeft overleefd zei: je moet je vijand niet haten want anders maakt die haat je tot slaaf in de machtsstrijd die daarop volgt. En een machtsstrijd is per definitie dodelijk . Maak je vijand tot je tegenstander en dan ontstaat de mogelijkheid om tot verzoening te komen, en inhoudelijk tot een oplossing te komen.

Wat hierbij heel belangrijk is waar jij je “Vijand” moet traceren. Deze bevindt zich niet buiten je zelf, maar in je eigen houding waardoor je de ander gelegenheid bood en toeliet binnen de voor jou niet toegestane grenzen.

Ik kan mij herinneren dat ik bij een oproep in de kerk voor de aanmelding van basiscatechisanten zei dat het eerste dat je een kind zou moeten leren zeggen is nee, en dat er toen enig geroezemoes ontstond in de kerkzaal. Ik bedoelde daar mee dat een kind zijn eigen grenzen moet stellen en af te bakenen. Want daarmee bouwt hij of zij zijn eigen integriteit en eigenwaarde op om in het leven verder te kunnen.

We hebben ook gelezen uit Mattheus 5 : 38 -44.

Daar staat U hebt gehoord dat er gezegd is: Oog voor oog en tand voor tand. Dat wil zeggen dat je iemand aanspreekt op datgene dat actueel is en dat wat inhoudelijk van belang is. En niet een verzoek om alles maar te vergelden van wat je dwars zit. Het is dus een beperking.

En dan zegt Jezus in Mattheus: maar ik zeg U en hij gaat daarmee nog een stap verder; dat u geen weerstand moet bieden aan de boze. maar wie u op de rechterwang slaat keer hem ook de andere toe;

Dat is een rabbijnse overdrijving. Dat wil zeggen dat je dit niet letterlijk moet doen; dat is vaak niet verstandig, maar het geeft wel aan, welke houding je aanneemt naar die ander toe om tot een oplossing te komen. Jezus wordt bij zijn kruisiging door een Romeinse soldaat in zijn gezicht geslagen. Dan zegt hij niet, hier is mijn andere wang, maar vraagt hij aan die soldaat: Waarom slaat U mij? Om aan te geven dat het gaat om je houding om tot verzoening te komen, open staat naar die ander toe met de bereidheid om verder te gaan dan hij wil. Alleen door die openheid groter te maken, kun je tot verzoening komen.

Zo gaat hij in Mattheus nog even door met voorbeelden geven en daar in zegt hij ook: Heb U vijanden lief en zeg hen die u vervloeken. En liefhebben betekent niet dat je je vijand moet aflebben en afknuffelen, als of er niets aan de hand is, maar wel dat je op gelijke hoogte komt met die ander, en dat je zoals het heet "on speaking terms" bent om het geschil op te lossen.

Er was eens een man, die had het droomhuis van zijn leven. Hij had het laten verbouwen in de afgelopen jaren, en het zag er schitterend uit. Hij had ook een pracht van een tuin, want hij was erg gesteld op het buiten leven en hij deed niets liever dan druk bezig te zijn in zijn tuin om die zo mooi mogelijk te maken. Er stonden bloemen, er stonden struiken en een enkele boom en een prachtige groen gazon, het leek wel een biljartlaken. Tot dat zijn oog getrokken werd door een paardenbloem, die zijn kop op stak in dat prachtige gazon. Direct ging hij er naar toe, en rukte de paardenbloem er uit. En een jaar later kwamen er op meerdere plaatsen in dat gazon meerdere paardenbloemen op. Hij pakte de maaimachine en maaide ze subiet af. En na het gestuif van al die pluizebollen zag hij het jaar daarop dat er nog meer paardenbloemen in zijn gazon tot bloei gekomen waren. In wilde paniek is hij gaan spitten en graven om die akelige paardenbloemen onder te spitten. En het jaar daarop bleken er nog meer paardenbloemen te zijn dan er al stonden. Ten einde raad stuurde hij een grondmonster naar het laboratorium van de tuinbouw hogeschool in Wageningen om advies te vragen hoe hij van die akelige paardenbloemen af kon komen.

Twee weken later kreeg hij antwoord. "Wij raden U aan om van paardenbloemen te gaan houden!"

Amen!

